

ДОСТОЈАНСТВО ИЗНАД СИЛЕ

Нова књига Војислава Коштунице “Одбрана Косова” садржи кључне ставове доскорашњег премијера Србије које је он износио током преговора о будућем статусу Косова и Метохије

Пажњу политичке, научне и шире читалачке јавности свакако ће привући нова књига Војислава Коштунице „Одбрана Косова”, која се управо појавила у издању познатог издавача Филипа Вишњића. Поред Речи унапред и поговора под насловом „Принципијелизам на делу”, који је написао филозоф Светозар Стојановић, по речима самог аутора, књига садржи његове кључне ставове које је износио током преговора о будућем статусу Косова и Метохије. Сам аутор на следећи начин дефинише садржај књиге: „Реч је, највећим делом, о мојим излагањима у оквиру самог преговарачког процеса, затим у савету безбедности УН, пред Народном скупштином Републике Србије и другим приликама.

ПРИКЛАЊАЊЕ СИЛИ ПРАВДЕ

У том раздобљу одиграће се догађаји који ће бити одлучујући за будућу историју Србије и на унутрашњем и на међународно политичком плану. Једнострано проглашење независности Косова, признавање ове квази државе од стране САД и кључних земаља ЕУ, мимо СБ УН и противно међународном праву, довешће не само до одустајања једног дела политичке елите од јединствене државне политике о Косову, расписивања ванредних парламентарних избора и формирања нове Владе која у односу на одбрану државног суверенитета и територијалног интегритета земље даје предност неизвесним и нејасним „европским интеграцијама”, него ће отворити и ново поглавље у међународним односима у коме се легитимише примена силе над поштовањем права.

С обзиром на то да је Војислав Коштуница као председник Владе Републике Србије један од кључних непосредних актера у формирању доследне и принципијелне државне политике после 2000. године, текстови који су сакупљени и као целина објављени у овој књизи неће оставити равнодушним ни његове присталице, ни његове противнике. Управо због улоге коју аутор има у новијој историји Србији, ова књига није само сведочанство о његовим личним ставовима. Уместо тога, треба је посматрати као вишеслојан текст. Он истовремено представља документ о грађењу доследне државне политике, али и текст који садржи хронологију, како принципијелне одбране суштинског државног и националног интереса на међународном плану, тако и покушаја да се формулише и очува јединствена државна политика о Косову. Такође, он садржи теоријско, политичко и изнад свега морално упориште на коме се та политика гради и образлаже, што професор Стојановић у свом поговору с правом назива принципијелизмом на делу. То најбоље потврђују следеће Коштуничине речи: „Наш став је савршено јасан. Србија, када је реч о Косову, говори о свом Уставу, говори о начелима међународног права на којима почивају УН и целокупни међународни поредак, говори о општеприхваћеним демократским вредностима и говори о европским стандардима решавања мањинских питања. Србија говори и о историјски правичном решењу (...) У истој мери, залажући се за демократско решење, ми ћемо бранити част нације, достојанство своје историје, вере и културе, који су нераскидиво и органски повезани са Косовом и Метохијом (...) Одбацујући аргумент силе и права јачега, Србија поручује да се она приклања сили правде и да за њу важи само аргумент права (...) достојанство мора бити изнад силе против које се боримо!“ Теоријска, политичка и морална доследност

принципијелног Коштуничиног становишта не искључује, међутим, свест о политичкој реалности нити спремност на истински компромис са албанском националном мањином на Косову и Метохији.

**ОВА КЊИГА СВЕДОЧИ О СПРЕМНОСТИ СРБИЈЕ ДА СЕ НАЂЕ
ПРИНЦИПИЈЕЛНО, ПРАВИЧНО, КОМПРОМИСНО И ТРАЈНО РЕШЕЊЕ
ЗА ЗАЈЕДНИЧКИ ЖИВОТ СРБА И АЛБАНАЦА**

ИСТОРИЈСКИ КОМПРОМИС У обраћању косовским Албанцима, Коштуница истиче могућност историјског компромиса Срба и Албанаца. „И ви и ми добро знамо да историја нашег заједничког живота не траје ни годину, ни десет, ни сто година, већ траје много векова и да ћемо и у будућности живети заједно. Зато је и за нас и за вас важно да пронађемо историјско компромисно решење, које ће задовољити обостране интересе (...) На Косову има довољно места и да Србија сачува своју државност, свој народ и своје светиње, и да ви имате свој систем засебне аутономне власти. Србија вама не може да наметне своје институције, али ни ви Србији не можете наметнути независност Косова и Метохије...“

Упркос томе што Коштуница види могућност да се питање Косова и Метохије реши у складу са нормама међународног права, и то тако да се компромисно и правично ускладе интереси и државе Србије и албанске националне мањине, и упркос томе што је већина земаља у свету остала привржена Повељи УН и другим документима којима се гарантује неповредивост државног суверенитета дермократских земаља, по наговору САД и под заштитом НАТО косовски Албанци су прогласили независност. САД и већина земаља ЕУ под њиховим притиском одлучиле су се на признање тог противправног и једностраног чина. Проблем је био у томе што су Американци пре српских и албанских хтели првенствено да задовоље сопствене интересе. Коштуница јасно уочава да је у позадини разбијања Србије амерички интерес који инструментализује и саме косовске Албанце. „Сви добро знамо - истиче он - да је ово једнострано противправно, насилно и неморално проглашење лажне државе на територији Србије било могућно једино под окриљем сурове силе САД и НАТО и захваљујући непринципијелној политици водећих држава ЕУ, које нису имале моралне и политичке снаге да бране универзалне принципе на којима почива сама ЕУ.“ Рушећи Резолуцију 1244 која недвосмислено потврђује суверенитет Србије на Косову и Метохији, САД обезбедјује своје војнобезбедносне интересе да би у складу са Анексом 11 одбаченог Ахтисаријевог плана запосела део територије Србије. Конаћно, све то би требало да се легитимик присуствомпротивправне Мисије ЕУ на Косову и пристанком Србије на ту мисију. Током векова, силници су много пута узимали Косово, али ово је први пут да се од нас тражи, каже Коштуница, да „ропски поздравимо“ његово отимање.

Како је то сада могућно, када и сам увиђа да у Србији постоје политичке снаге које су спремне да Србију доведу за сто европских држава као једину државу „која је столицу за европским столом добила недостојном трговином, самоодрицањем од сећања и идентитета“? Његов одговор садржан је у идеји истинско патриотизма.

**ТЕОРИЈСКА, ПОЛИТИЧКА И МОРАЛНА ДОСЛЕДНОСТ
ПРИНЦИПИЈЕЛНОГ КОШТУНИЧИНОГ СТАНОВИШТА НЕ ИСКЉУЧУЈЕ
СПРЕМНОСТ НА ИСТИНСКИ КОМПРОМИС СА АЛБАНСКОМ
НАЦИОНАЛНОМ МАЊИНОМ НА КОСМЕТУ**

ИНСИСТИРАЊЕ НА ПАТРИОТИЗМУ

Коштуничино инсистирање на патриотизму није случајано, јер се данас у Србији због многих разлога избегава и помињање те речи. „Сматрам да је наша обавеза да у политички живот вратимо на право место политику патриотизма и вратимо тој речи њено изворно и лепо значење. Јер упркос идеолошки острашћеним настојањима да се патриотизам одвоји и супротстави начелима демократије, управо наша политика и њени резултати најбоље сведоче да су то две нераздвојне ствари. Брига за сопствену државу је потврда самих демократских начела, јер је стабилна држава оквир за демократско деловање, као што је поштовање демократских начела темељ државне стабилности. Ми хоћемо да градимемо демократију, да обезбедимо владавину права и економски просперитет ради добра сопствене домовине, наше земље, Србије. То је наше схватање истинског патриотизма...”

У ствари, за истински патриотизам једно-страним проглашењем независности Косово није изгубљено, него је отворена нова страница у нашој историји. Сваки српски нараштај бранио је Косово у границама своје моћи. Зато и ова генерација, каже Коштуница, треба да учини оно за шта је кадра, онолико колико може и оно што мора, што јој дужност налаже. „Право, правда и слобода водиће нас све док у потпуности покрајину Косово и Метохију не вратимо тамо где јој је место - у уставноправни поредак Србије. И док политика силе мисли да је данас тријумфовала правећи лажну државу, милиони Срба већ мисле о дану слободе која мора доћи. Нико још никада није успео да спречи српски народ да оствари своју слободу. Све што не будемо могли ми данас да урадимо, урадиће сутра нова и боља поколења од нас!“ Управо због нових поколења треба сачувати и одржати свест о слободи и достојанству и онда, или баш онда када су слобода и достојанство највише угрожени.

Разумљив је Коштуничин позив који упућује јавности: „Позивам на истински патриотизам јер Србија не жели да отима ништа што је туде, већ хоће да сачува оно што јој припада по Повељи УН, што јој припада по Уставу Србије, што јој припада по демократским вредностима и правилима која важе у целом свету!”

Коначно, ово је књига, како је добро окарактерисао професор Стојановић, која показује политички принципијелизам на делу, књига која нас подсећа на погубне после-дице гажења универзалних правних и моралних норми у политици, али и снагу уверења која почивају на осећању правичности. То потврђују и следеће речи: „Одбацујући аргумент силе и права јачег, Србија поручује да се она приклања сили правде и права и да за њу важи само аргумент права (...) Ми не споримо чињеницу да, када је реч о сили, многи имају предност у односу на Србију, али смо одлучни да никоме не дамо предност када се ради о праву и правди.“

На основу свега разумљиво је да професор Стојановић у поговору књиге закључује: „Подједнако као припадник и као један од предводника нашег великомалог народа, Војислав Коштуница иступа као чврсти принципијелиста, непрекидно наглашавајући борбу за слободу, равноправност, правду, достојанство, људскаправа, домаће и међународно право, морална начела, очување националног идентитета и независности, патриотизма...поготову када је у питању одбрана Космета.”

Милорад Вучелић